

Ministr Hladík: Další naší pojistkou, aby se Bečva neopakovala, je novela zákona o ekoujmě

16.6.2023 - | Česká inspekce životního prostředí

Zákon o ekoujmě staví na principu znečišťovatel platí. Vede k finanční zodpovědnosti, a přeneseně i k tomu, že provozovatele nutí přijímat opatření a rozvíjet postupy ke snižování rizik vzniku ekologické újmy. Díky tomu sníží riziko své finanční odpovědnosti na minimum.

Do roku 2021 nebyl zákon aplikován. U žádného případu se totiž nepodařilo prokázat naplnění zákonné definice ekologické újmy. Slabinou byl i fakt, že žádosti o prošetření často ani nepodaly osoby k tomu oprávněné.

Ministr Hladík vysvětluje: „Novela zákona umožní zejména zlepšit aplikační praxi v tom, že bude zřejmé, kdy se uplatní postupy pro ukládání opatření podle zákona o ekologické újmě a kdy postupy podle jiných zákonů. Některé zákonem stanovené pojmy chceme redefinovat, aby šlo snadněji prokázat vznik ekologické újmy a stanovení její výše. Pro prevenci vzniku havárií chci také posílit povinnost finančního zajištění u provozovatelů registrovaných v systému EMAS nebo majících certifikaci ISO,“ a pokračuje: „Tito provozovatelé nemají podle platného znění zákona povinnost finančního zajištění, i když i oni mohou ekologickou újmu způsobit. Novely chceme tuto výjimku ze zákona odstranit“.

„Vzhledem k tomu, že kauza otrávené Bečvy skončila po všech stránkách naprostým fiaskem, je naším dlouhodobým cílem zamezit jakémukoliv obdobnému případu. Nastavujeme proto důsledný monitoring odpadních vod i škodlivých látek, který se aktuálně dotýká několika desítek provozovatelů, současně jsme výrazně zpřísnili limity pro jejich hlášení do Integrovaného registru znečišťování životního prostředí a nadále upravujeme legislativní prostředí tak, aby se obdobný exces už nemohl opakovat. Ochrana vody včetně její kvality je pro lidovce dlouhodobou prioritou, která s postupující klimatickou změnou nabývá na stále větším významu, proto musíme udělat vše pro to, abychom obdobným katastrofám vždy předcházeli,“ uvedl předseda KDU-ČSL a vicepremiér Marian Jurečka.

„Neodpovědná lidská činnost a záměry vystavily řeku Bečvu v posledním období mnoha zkouškám - od tisícileté povodně v roce 1997, záměrů na regulaci, stavbu průplavu DOL, nevhodně navrženou přehradu Skalička až po ekologickou havárii kyanidy před dvěma lety. Bečva si zaslouží naši lepší péči, aby se stala živou řekou a plnila svoje přirozené funkce ve prospěch nás a naší krajiny. Navržená opatření k tomu mohou významně přispět,“ zhodnotila kroky MŽP senátorka Jitka Seitlová (KDU-ČSL).

Dosavadní praxe zákona o předcházení ekologické újmy

V roce 2021 obdržela Česká inspekce životního prostředí několik žádostí od osob oprávněných k podání takových žádostí, které poukazovaly na možnou ekologickou újmu na stanovištích chráněných volně žijících živočichů a na vodách.

„Při současném znění definice ekologické újmy musí úřady nejdříve posuzovat, zda jsou naplněny její znaky. Jedná se o skutečně zdlouhavý postup trvající v řádu i několika let. Dále musí být u některých

typů ekologické újmy vypracována odborná vyjádření a znalecké posudky. Takto složitě řízení rovněž zabraňuje úřadům co nejdříve uložit v souvislosti s tímto zákonem preventivní opatření, která by měla být logicky uložena a aplikována co nejdříve,” popisuje ředitel České inspekce životního prostředí (ČIŽP) Petr Bejček.

Ministerstvo životního prostředí pod vedením ministra Hladíka udělalo a dotáhlo několik kroků ke zlepšení stavu českých řek. Průlomovým z nich je novela vodního zákona, která zajistí nejen řekám lepší ochranu a zároveň stanoví pravidla pro řešení podobných havárií.

Další úpravou směřující ke zvýšení prevence a předcházení případným ekologickým haváriím je vládou schválené nařízení, které zpřísňuje prahové hodnoty pro ohlašování do Integrovaného registru znečišťování (IRZ) u kyanidů v odpadech o jeden řád – z nynějších 500 kg na 50 kg za rok.

<https://www.cizp.cz/aktuality/ministr-hladik-dalsi-nasi-pojistkou-aby-se-becva-neopakovala-je-novela-zakona-o-ekoujme>